

Francesc Roma (Sant Martí de Centelles, 1963) és un dels pocs catalans que tenen tres doctorats en el seu currículum. La seva última tesi, presentada tot just la setmana passa-

da, analitza els canvis que s'estan produint en l'excursionisme. Del muntanyenc de xiruca hem passat, en pocs anys, a l'esportista que es mou tan bé a la muntanya com a internet.

Sant Martí de Centelles

Jordi Vilarrodà
"L'excursionisme català és mort?", es preguntava Francesc Roma l'any 1996, en una polèmica intervenció al II Congrés de Cultura Popular i Tradicional Catalana. La qüestió té resposta, 14 anys després, en la seva tesi doctoral *Excursionismes 2.0, l'excursionisme català a l'inici del segle XXI: no és mort, però està canviant al mateix ritme que la societat, és a dir, molt accelerat.*

La tesi de Francesc Roma, llegida la setmana passada a la Universitat Ramon Llull i qualificada pel tribunal amb un excel·lent *cum laude*, constata el canvi en el perfil dels practicants i en la mentalitat amb què s'acosten a la muntanya i també com aquest món no s'escapa de la influència de les noves tecnologies. "Més que d'excursionisme hauríem de parlar de *pràctiques esportives a la muntanya*", diu Francesc Roma. Unes pràctiques que s'han especialitzat (tresc, escalada, descens de barrancs, bicicleta de muntanya, esquí fora de pistes...), tot i que hi ha molts practicants que en fan més d'una a la vegada.

Francesc Roma ha fet la seva recerca basant-se en enquestes, entrevistes a excursionistes i a experts i una recerca a través de les pàgines web de les entitats, entre altres fonts. La relació dels practicants amb les entitats és, precisament, una de les claus que demostra el canvi: el club excursionista amb vida social està deixant pas a l'entitat "de servei", que els usuaris gairebé només utilitzen per treure's la targeta de federat. "Quan se la puguin treure sense estar en un club, hi haurà baixes", vaticina Roma. L'aficionat a la muntanya "fa una anàlisi cost-benefici", i deixa cada vegada més al marge altres consideracions. Això està provocant un envelliment de moltes de les entitats tradicionals, a la vegada que en sorgeixen de noves amb la xarxa com a vehicle de comunicació entre els socis. "No sabem què passarà amb les entitats tradicionals, unes han fet grans canvis i altres no s'adapten", explica.

De la xiruca a la xarxa

Francesc Roma, de Sant Martí de Centelles, estudia en una tesi doctoral els canvis en l'excursionisme

Clubs 'virtuals'

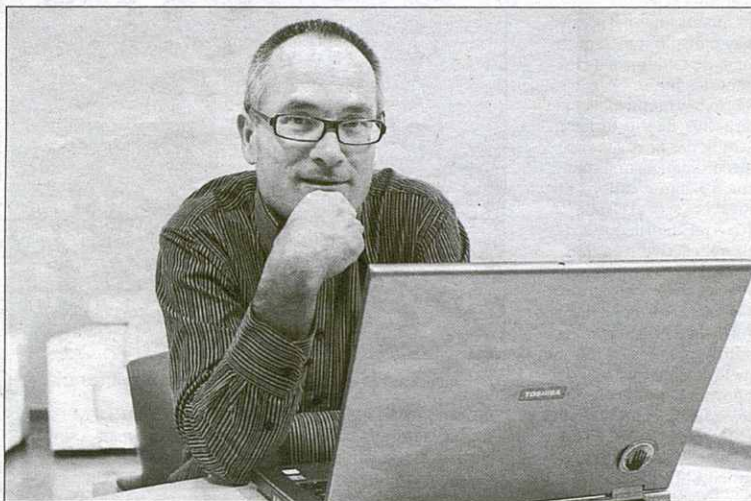
El segon club excursionista en nombre d'associats de Catalunya –després del Centre Excursionista de Catalunya– es diu MaDTe-am i és virtual. Té la seu a Barcelona, però funciona bàsicament a través de la xarxa. És el prototipus de les noves entitats excursionistes. "En aquest món hi ha molta gent –i no només joves– que estan a la xarxa, diu Francesc Roma.

I el catalanisme?

El catalanisme que tradicionalment havia distingit el món de la muntanya també s'està diluint a la xarxa. "Ara no sabem exactament on comença i on acaba, l'excursionisme català", diu Roma. Un exemple: una de les webs més visitades és <www.pirineos3000.com>, amb més de 7.000 usuaris registrats. És en castellà, i no sembla que això treï cap problema.

Informació al dia

La xarxa ha proporcionat als excursionistes una possibilitat d'intercanviar informació actualitzada. "La que es troba a la xarxa és millor que la de moltes guies", diu l'autor de la tesi. *L'excursionisme 2.0* fa possible tenir, fins i tot, dades fiables i posades al dia "d'activitats tan variables com l'escalada en gel, o saber si una via està ben equipada o li falta algun pitó".

Francesc Roma

El tridocorator

En deu anys, ha presentat tres tesis amb 'cum laude'

Sant Martí de Centelles

J.V.

La tesi doctoral que Francesc Roma va presentar la setmana passada, en l'especialitat de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport, és la tercera de la seva brillant trajectòria acadèmica. Els seus dos primers doctorats van ser en Geografia. El primer, amb una tesi sobre la imatge de la muntanya del segle XV a principis del segle XX (*La construcció medieval de la muntanya a Catalunya*), presentada a la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 2000 i la segona, *La construction médiévale des "paysages" montagneux de*

la Catalogne, derivada de l'anterior i llegida a l'École d'Hautes Études en Sciences Sociales de París l'any 2002, on feia més èmfasi en els aspectes mitològics i de folklore.

Malgrat que és un fet poc freqüent en el món acadèmic, Francesc Roma viu amb molta naturalitat el seu tridocorator: "El problema no és fer la tesi, és trobar un tema que t'agradi... si no, vas venut". És mostra crític, però, amb la que creu que és una menor exigència actual per treure's el doctorat.

Francesc Roma és professor de la Fundació Universitària del Bages (FUB) de Manresa, on imparteix

assignatures de Ciències Socials i Salut i de Sociologia de l'Empresa. Entre tesi i tesi, ha tingut temps de publicar llibres com els dos volums de la *Història social de l'excursionisme català* (Ed. Oikos-Tau, 1996 i Ed. Cossetània, 2008) o *Del paradís a la nació, la muntanya a Catalunya* (Ed. Cossetània, 2004), a més de nombrosos articles i col·laboracions en altres obres. L'excursionisme és una de les seves aficions principals, i li serveix –entre altres coses– per desconnectar: "Te'n vas a un lloc conegut, com els cingles de Bertí o el Montseny, deixes que les cames vagin caminant i mentrestant penses".

Divendres, 5 de febrer de 2010